

Bruxelles, den 4. juni 2021
(OR. en)

9109/21

**Interinstitutionel sag:
2008/0140(CNS)**

**SOC 347
ANTIDISCRIM 65
MI 383
JAI 623
FREMP 143**

RAPPORT

fra:	formandskabet
til:	De Faste Repræsentanternes Komité/Rådet
Tidl. dok. nr.:	9108/21
Komm. dok. nr.:	11531/08 - COM(2008) 426 final
Vedr.:	Forslag til Rådets direktiv om gennemførelse af princippet om ligebehandling af alle uanset religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering – Situationsrapport

I. INDLEDNING

Kommissionen vedtog den 2. juli 2008 et forslag til Rådets direktiv, der har til formål at udvide beskyttelsen mod forskelsbehandling på grund af religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering til områder uden for arbejdsmarkedet. Som supplement til eksisterende EU-lovgivning¹ på dette område vil det foreslåede horisontale direktiv om ligebehandling forbyde forskelsbehandling af ovennævnte grunde på følgende områder: social beskyttelse, herunder social sikring og sundhedsydelser, uddannelse samt adgang til varer og tjenester, herunder boliger.

¹ Navnlig Rådets direktiv 2000/43/EF, 2000/78/EF og 2004/113/EF.

Et stort flertal af delegationerne har hilst forslaget velkommen i princippet, idet mange bakker op om dets formål, som er at supplere den gældende retlige ramme ved at tackle alle fire grunde til forskelsbehandling med en horisontal tilgang.

De fleste delegationer har bekræftet, hvor vigtigt det er at fremme ligebehandling som en fælles værdi i EU. Især har flere delegationer understreget forslagets betydning i forbindelse med FN's konvention om rettigheder for personer med handicap. Nogle delegationer ville imidlertid have foretrukket mere ambitiøse bestemmelser vedrørende personer med handicap.

Selv om de understreger betydningen af at bekæmpe forskelsbehandling, har visse delegationer tidligere sat spørgsmålstegn ved behovet for Kommissionens forslag, som de har set som en indgriben i de nationale beføjelser i visse spørgsmål og som værende i konflikt med nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet. Visse delegationer har desuden bedt om afklaringer og udtrykt betænkeligheder ved navnlig den manglende retssikkerhed, kompetencefordelingen og forslagets praktiske, finansielle og juridiske konsekvenser.

To delegationer opretholder generelle undersøgelsesforbehold med hensyn til forslaget som sådan.

Foreløbig tager alle delegationerne generelle undersøgelsesforbehold med hensyn til teksten.

CZ og DK opretholder deres parlamentariske undersøgelsesforbehold. Kommissionen har bekræftet sit oprindelige forslag i denne fase og opretholder sit undersøgelsesforbehold med hensyn til eventuelle ændringer af det, men støtter bestræbelserne på at finde et kompromis.

Europa-Parlamentet vedtog den 2. april 2009² sin udtalelse efter høringsproceduren. Efter Lissabontraktatens ikrafttræden den 1. december 2009 falder forslaget nu ind under artikel 19 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde; der kræves derfor enstemmighed i Rådet efter Europa-Parlamentets *godkendelse*.

² Jf. dok. A6-0149/2009. Alice Kuhnke (SE/Gruppen De Grønne/Den Europæiske Fri Alliance) er blevet udpeget til ordfører af det nuværende parlament.

II. RÅDETS ARBEJDE UNDER DET PORTUGISISKE FORMANDSKAB

Det portugisiske formandskab forelagde et omfattende kompromisforslag, som blev behandlet af Socialgruppen den 28. maj. Formandskabets forslag til affattelse³ fokuserede på tre centrale udestående spørgsmål, nemlig: 1) *tvivl om overholdelsen af nærhedsprincippet* 2) *omkostningerne i forbindelse med gennemførelsen af bestemmelserne om handicap* og 3) *retssikkerhed*.

Delegationerne gav udtryk for deres *foreløbige reaktioner* i afventning af en yderligere gennemgang af den nye tekst. Et stort flertal af delegationerne hilste formandskabets forslag til affattelse velkommen og støttede det nye forsøg på at gøre op med det langvarige dødvande ved at behandle de tre vigtigste spørgsmål. En delegation anførte, at formandskabets tekst ikke på tilfredsstillende vis behandlede tvivl om overholdelsen af nærhedsprincippet, direktivets anvendelsesområde og de omkostningsmæssige konsekvenser. En række delegationer erklærede sig villige til at arbejde hen imod et kompromis, men advarede mod enhver unødigt reduktion af ambitionsniveauet i direktivet. Kommissionens repræsentant advarede også mod en sådan udvanding af teksten, men så ikke desto mindre en stor fordel i formandskabets forslag til affattelse som grundlag for yderligere drøftelser.

a) **Tvivl om overholdelsen af nærhedsprincippet (artikel 2, stk. 8, artikel 3, artikel 4a, stk. 2, og artikel 7, stk. 1 samt betragtning 11, 16, 17b, 17f og 17ga)**

Formandskabet har i sine forslag til affattelse forsøgt at præcisere direktivets ordlyd for at gøre det helt klart, at det respekterer nationale kompetencer og ikke griber ind i udformningen eller indholdet af navnlig nationale sociale beskyttelsessystemer, familieret og uddannelsessystemer. Kommissionens repræsentant understregede, at det foreslåede direktiv vedrører ligebehandling, navnlig med hensyn til adgang, og at det ikke kan regulere spørgsmål, der henhører under national kompetence.

³ Dok. 8549/21.

Gruppen hilste generelt de foreslåede ændringer af teksten velkommen. En delegation gav imidlertid udtryk for det synspunkt, at den nye ordlyd ikke sikrede overholdelse af nærhedsprincippet, herunder navnlig på området for familieliv og privatliv. Andre understregede betydningen af at finde den rette balance mellem nærhedsprincippet og behovet for at sikre en meningsfuld beskyttelse mod forskelsbehandling gennem EU-retten. Visse delegationer mente også, at der er behov for yderligere præcisering af samspillet mellem forbuddet mod forskelsbehandling og rettigheder såsom pressefrihed.

b) Gennemførelsesomkostninger (artikel 4, 4a, 4b og 15)

Formandskabet har i sine forslag til affattelse strømlinet de vigtigste handicapbestemmelser ved at samle dem under "tilpasninger i rimeligt omfang" og fjerne den særskilte artikel om "adgang", samtidig med at det præciseres, at bestemmelserne ikke berører EU-retten om adgang eller tilpasninger i rimeligt omfang for særlige varer eller tjenesteydelser. Selv om tilpasninger i rimeligt omfang fortsat er en klar forpligtelse som led i princippet om ligebehandling, må det ikke medføre en uforholdsmæssig stor byrde i henhold til teksten. Desuden har formandskabet foreslået at give medlemsstaterne ret til under særlige omstændigheder at rette en begrundet anmodning til Europa-Kommissionen om en midlertidig fritagelse fra kravet om at foretage tilpasninger i rimeligt omfang. Dette forslag har til formål at imødekomme delegationernes langvarige betænkeligheder med hensyn til omkostningerne ved at sikre adgang til boliger og infrastruktur og den tid, der er nødvendig for at foretage de nødvendige ændringer.

Gruppen så generelt med tilfredshed på formandskabets forsøg på at finde en vej frem, men nogle delegationer bekræftede udtrykkeligt behovet for at bibeholde ambitiøse handicapbestemmelser i teksten. Nogle satte spørgsmålstegn ved udeladelsen af bestemmelserne om adgang fra den dispositive del af teksten samt foreneligheden af den foreslåede midlertidige fritagelse med UNCRPD, i henhold til hvilken der *altid* skal foretages tilpasninger i rimeligt omfang, medmindre det medfører en uforholdsmæssig stor byrde. Delegationerne mente derfor, at der er behov for omfattende yderligere overvejelser om en eventuel midlertidig fritagelsesmekanisme, herunder begrundelsen herfor, de særlige fremgangsmåder, der skal anvendes, og de kriterier, der skal opfyldes, når der anmodes om en midlertidig fritagelse.

c) **Retssikkerhed (artikel 1, artikel 2, stk. 2, 7 og 7a, artikel 4a, stk. 4 og 5, og artikel 12, stk. 3, samt betragtning 19ca, 19cb, 19cc, 19d og 20-aa)**

Formandskabet søgte i sine forslag til affattelse at forbedre retssikkerheden ved at præcisere visse begreber eller fjerne dem fra teksten. For eksempel er begrebet forskelsbehandling af flere grunde blevet præciseret ved at indføre en ny formulering, der beskriver og specificerer den mulige kombination af grunde under begrebet og dermed bedre afspejler det foreliggende direktivs specifikke anvendelsesområde. Henvisningerne til "forskelsbehandling på grund af tilknytning", som allerede er omfattet af EU-Domstolens praksis, og "forskelsbehandling på grund af antagelser" udgår.

Gruppen så med tilfredshed på bestræbelserne på at opnå større juridisk klarhed, men nogle delegationer satte spørgsmålstegn ved, at forskelsbehandling på grund af tilknytning og forskelsbehandling på grund af antagelser udgår af teksten. Det blev foreslået at undersøge andre løsninger, herunder en mulig henvisning til relevant EU-retspraksis i betragtningerne.

d) **Andre spørgsmål**

En række andre spørgsmål vil også kræve yderligere drøftelser. Disse omfatter afgrænsning af anvendelsesområdet (herunder nærhedsprincippet i forbindelse med social beskyttelse), bestemmelser vedrørende eventuel objektivt begrundet forskelsbehandling på grund af alder eller helbredstilstand og den terminologi, der skal anvendes i forbindelse med positiv særbehandling, herunder "favorabel" kontra "forskellig" behandling og udtrykket "beskyttede grupper".

III. KONKLUSION

Der er under det portugisiske formandskab gjort konkrete fremskridt med de spørgsmål, der er drøftet. Mens formandskabets udkast til forslag generelt blev hilst velkommen af de fleste delegationer, vil der være behov for yderligere teknisk arbejde og politiske drøftelser, før der kan opnås den nødvendige enstemmighed i Rådet.